

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

Ρίκη Βαν Μπούσχοτεν

Αθήνα, 4/4/16

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- P. Thompson, *Φωνές από το Παρελθόν*, κεφ. 9, σ. 321-370
- Γ.Τσιώλης, *Ιστορίες ζωής και βιογραφικές αφηγήσεις*, σ. 188-210
- P.Βαν Μπούσχοτεν, 2011 “Έχω κάνει 100 συνεντεύξεις. Τι να τις κάνω;”
- Lynn Abrams, *Oral History Theory*

ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ

- Σε power point – αποσπάσματα ηχητικά – κείμενα – εικόνες
- Σε βιντεάκια
- Σε βιβλία
- Σε ντοκιμαντέρ
- Σε θεατρικές παραστάσεις
- Στο ραδιόφωνο
- Σε μουσεία

ΤΡΟΠΟΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΠΡΟΦΟΡΙΚΩΝ ΜΑΡΤΥΡΙΩΝ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ

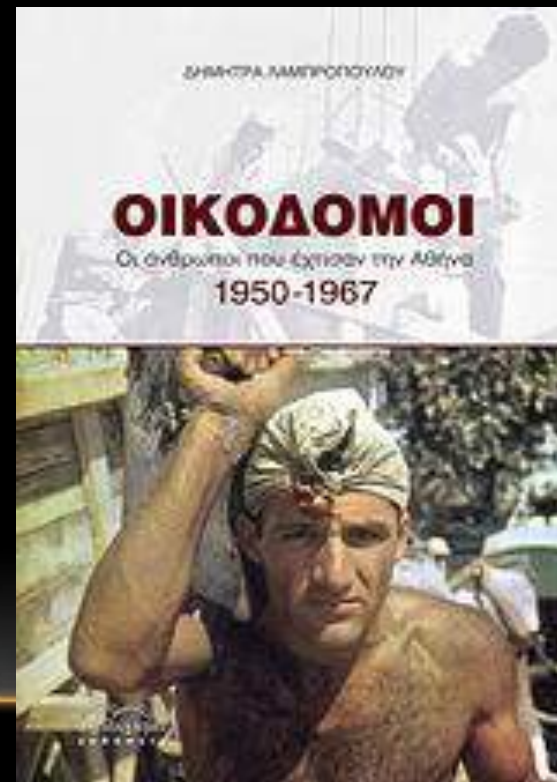
- Επιστημονική μονογραφία
 - Μεμονωμένη αφήγηση ζωής
 - Συλλογή αφηγήσεων ζωής
 - Συνδυασμός αφηγήσεων ζωής και ιστορική ή κοινωνιολογική ανάλυση
-

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΜΟΝΟΓΡΑΦΙΑ

Π.Χαντζαρούλα, *Σμιλεύοντας την υποταγή*,
2012

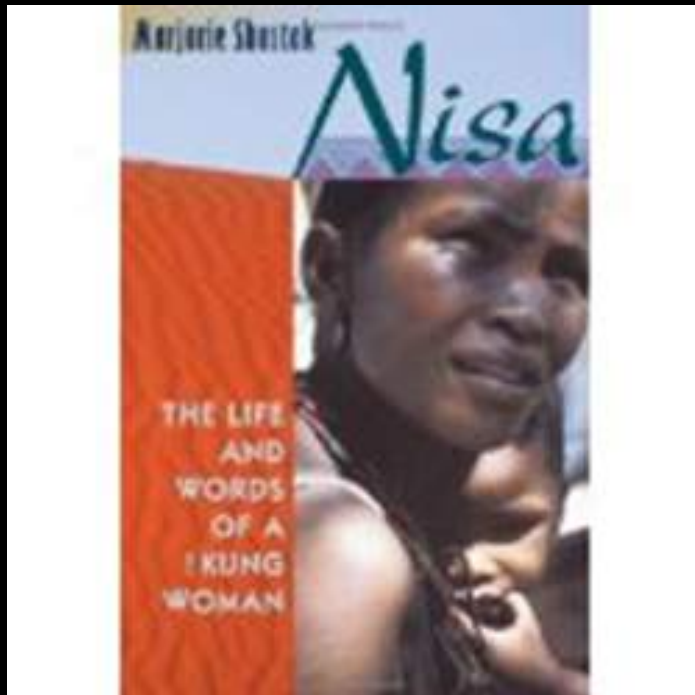
Δ.Λαμπροπούλου, *Οικοδόμοι*, 2009

ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΗ ΑΦΗΓΗΣΗ ΖΩΗΣ

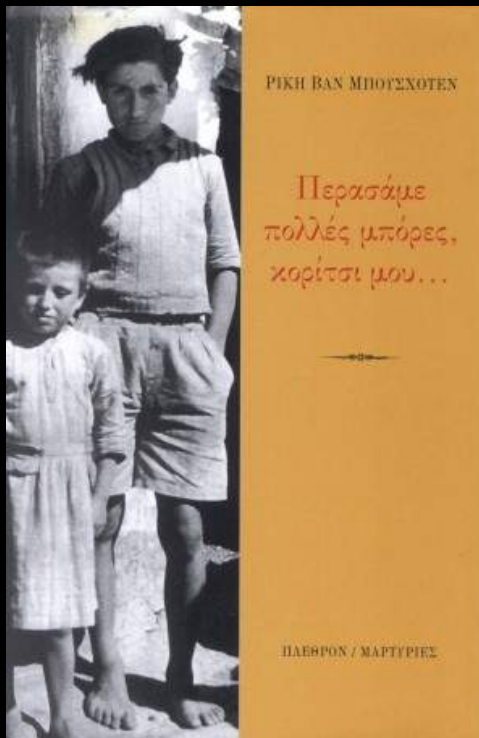
M.Shostak, *Nisa, the Life and Words of a !Kung Woman*, 1988

Τ.Βερβενιώτη, *Διπλό Βιβλίο*, 2003

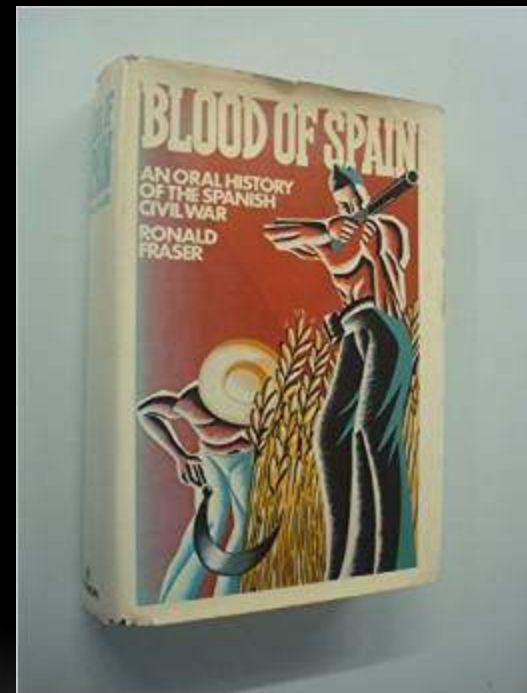

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ ΖΩΗΣ

Βαν Μπούσχοτεν, *Περασάμε
πολλές μπόρες, κορίτσι μου...*

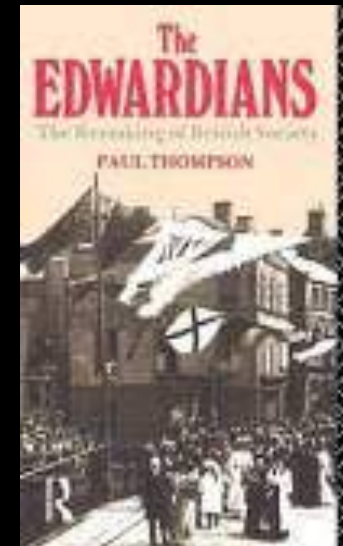
R.Frazer, *Blood of Spain*, 1986

ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΑΦΗΓΗΣΕΩΝ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Boeschoten-Danforth, *Παιδιά του
ελληνικού Εμφυλίου*, 2015

P.Thompson, *The Edwardians*, 1975

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

Βήμα 1: επεξεργασία περιεχομένου

- Περίληψη
- Απομαγνητοφώνηση με επικεφαλίδες
- Ευρετηρίαση με λέξεις κλειδιά
- (εντοπισμός θεματικών, ενδ. χρήση λογισμικού, Nvivo, Atlas, Stories Matter)
- Αξιολόγηση συνέντευξης ως προς την αξιοπιστία
- <http://storytelling.concordia.ca/storiesmatter/>

ΒΗΜΑ 2: ΕΠΙΛΟΓΗ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

Είδη ανάλυσης:

- Αφηγηματική ανάλυση
- Ιστορική ανασύνθεση, συνδυασμός με άλλες πηγές
- «Εθνοκοινωνιολογική» ανάλυση (D.Bertaux)

ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ: Η ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

Για τη μεθοδολογία της αφηγηματικής ανάλυσης, βλέπε

- G.Rosenthal. 2013. Η βιογραφική έρευνα. Στο Τσιώλης, Γ. & Σιούτη, Ε. (2013): *Βιογραφικές (ανα)κατασκευές στην ύστερη νεωτερικότητα*, Νήσος, Αθήνα, 63-110.
- Γ.Τσιώλης. 2014. *Μέθοδοι και τεχνικές ανάλυσης στην ποιοτική κοινωνική έρευνα*, Εκδόσεις Κριτική, σ. 197-360.

ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΒΙΩΜΑΤΙΚΟΥ & ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΥ ΧΡΟΝΟΥ

- Βιωματικός χρόνος: σημαντικότεροι βιογραφικοί σταθμοί
- Κατάρτιση κοινωνικού προφίλ αφηγητή
- Ερμηνεία βιογραφικών συμβάντων: ποια συμβάντα έχουν σημαδέψει τον πληροφορητή; Ποιες ρήξεις/τομές; Ποιες κανονικότητες;
- Γέννηση ερμηνευτικών υποθέσεων

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

- Ανάλυση κειμενικής διάρθρωσης της αφήγησης: ποια είδη του λόγου, ρυθμός αφήγησης
- Ποιες θεματικές ενότητες; Με ποια σειρά παρουσιάζονται; Ποια θέματα αποσιωπούνται; Υπάρχει μια εσωτερική λογική;
- Πως συσχετίζεται ο αφηγηματικός χρόνος με το βιογραφικό;
- Επιλογή σημαντικών αποσπασμάτων για περαιτέρω ανάλυση

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΑΠΟΣΠΑΣΜΑΤΩΝ

- Τι λέει το απόσπασμα;
- Πως παρουσιάζεται στην αφήγηση (είδη του λόγου, πχ αφήγηση, έκθεση πεπραγμένων, ειρωνεία, ανέκδοτο)
- Γιατί παρουσιάζεται το απόσπασμα εδώ (σχέση με συνολική αφήγηση)
- Γιατί παρουσιάζεται με αυτή τη μορφή;
- Τι μας λέει για την αυτό-εικόνα του πληροφορητή;
- Τι μας λέει για τη θέση του στην κοινωνία;
- Τι μας λέει για τη θέση του στην ιστορία;

ΕΝΤΑΞΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΕ ΣΥΝΟΛΟ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

- Ανασυγκρότηση ατομικής περίπτωσης
- Σύγκριση με άλλες περιπτώσεις
- Γενίκευση

ΙΣΤΟΡΙΚΗ Η ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΣΥΝΘΕΣΗ

- Η πιο συνηθισμένη μορφή ανάλυσης στην προφορική ιστορία
- Συνδυασμός προφορικών μαρτυριών με άλλες πηγές
- Εστίαση στο ρόλο της προφορικής μαρτυρίας στη διατύπωση νέων ερμηνειών/
- Βλ. Thompson 2002:351-364

ΑΝΑΛΥΣΗ ΣΥΝΟΛΟΥ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΩΝ

- Κάθετη ανάγνωση – λεπτομερή ανάλυση μεμονωμένων αφηγήσεων ζωής
- Οριζόντια ανάγνωση – σύγκριση ομάδων συνεντεύξεων ως προς τις θεματικές
 - (εναλλακτικά) ελεύθερη αναζήτηση κοινών ρητορικών/θεματικών
- Επιλογή χαρακτηριστικών περιπτώσεων: κανονικότητες – σημεία ρήξης
- Σημείο κορεσμού;

ΕΘΝΟΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

- (D.Bertaux, Les recits de vie)
- Οριζόντια ανάγνωση συνεντεύξεων
- Αρχικά μικρός πυρήνας συνεντεύξεων
- Διατύπωση ερμηνευτικών υποθέσεων από την αρχή
- Συγκριτική ανάλυση συνεντεύξεων:
 - Επαναλαμβανόμενα σχήματα
 - Μετάβαση από το ατομικό στο κοινωνικό
 - Ανάλυση και τυπολογία χαρακτηριστικών βιογραφικών διαδρομών (τροχιών)
π.χ.εργάτες, μετανάστες, ακτιβιστές

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ

- Οριζόντια/ κάθετη ανάγνωση
- Βιωματικός / αφηγηματικός χρόνος

ΤΟ ΤΡΑΥΜΑ ΣΕ ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΑΦΗΓΗΣΕΙΣ ΖΩΗΣ

- Μαριάνθη: καπνεργάτρια από το Βόλο – στρατόπεδο εργασίας στη Γερμανία – γάμος με Εβραίο επιζώντα του Αούσβιτς – επιστροφή στο Βόλο
- Μαρία – Σλαβομακεδόνα από χωριό της Καστοριάς – βιάστηκε στον Εμφύλιο από φαντάρο – ζει εξόριστη στα Σκόπια

ΜΑΡΙΑΝΘΗ ΝΑΧΜΙΑ, ΚΑΠΝΕΡΓΑΤΡΙΑ ΜΑΤΣΑΓΓΟΥ

ΜΑΡΙΑΝΘΗ

Βιοματικός χρόνος

- 1928 Γέννηση Καλαμπάκα
- 1935 Ορφάνεψε, μετάβαση στο Βόλο
- 1941 πιάνει δουλειά στο Ματσάγγο
- 8/1944 σύλληψη, μεταφορά στο Ράβενσμπρουκ
- 1/1945 απελευθέρωση από Ρώσους
- 5/1945 επιστροφή/γνωριμία με άνδρα
- 1946 γάμος/ επιστροφή στο Ματσάγγο
- 1971 βγαίνει στη σύνταξη

Αφηγηματικός χρόνος

- 00:01:59 πως έπιασε δουλειά
- 00:03:00 σύλληψη, μεταφορά Θ/νίκη
- 00:05:00 σκοτωμένοι στο Βόλο, σύλληψη ξανά
- 00:08:00 μεταφορά Γερμανία
- 00:12:00 Ανάθεμα στους Γερμανούς
- 00:12:43: απελευθέρωση, γνωριμία με άντρα στο τραίνο επιστροφής. Βάπτισή του
- 00:15:21 η έγγαμη ζωή, πείνα της Κατοχής

ΜΑΡΙΑΝΘΗ – ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΟΣ ΧΡΟΝΟΣ

- 00:15:57 Ματσάγγος 1941
- 00:16:31 Παράσημο 1961. Τα πρώτα χέρια
- 00:17:31 Κατοχή στο Βόλο. Εμφύλιος. Σύλληψη - όνειρο
- 00:21:30 Ανάθεμα στους Γερμανούς. Ζωή στο στρατόπεδο
- 00:22:42 Γερμανός επισκέπτης στο Ματσάγγο
- 00:27:16 Κουνιάδοι. Ταξίδι στο Ισραήλ, Οικογένεια του άντρα
- 00:41:16 Ανάθεμα στους Γερμανούς
- 00:42:05 Γνωριμία με άντρα
- 00:44:00 Ανάθεμα στους Γερμανούς
- 00:47:00 μεταπολεμικές εκδρομές....

ΜΑΡΙΑ

Βιωματικός χρόνος

- 1927 Γέννηση στο Γαύρο
- 1938 σύλληψη αδελφού
- 1940 στράτευση αδελφών
- 1942 επιδρομή Ιταλών, σύλληψη οικογένειας, αδελφός & πατέρας στα Σκόπια
- 1944 γάμος
- 5/1945 **επιδρομή Μάηδων**, σύλληψη αδελφής
- 9/1945 γέννηση κόρης, άντρας στο ΕΣ

Αφηγηματικός χρόνος

- Κασετα 1^α
- Δικτατορία Μεταξά, Αλβανικό, Κατοχή, επιδρομή Ιταλών, γάμος, Βάρκιζα, τρομοκρατία, επιδρομή Μάυδων, ο πίνακας, γέννηση κόρης, ΔΣΕ, τραυματισμός 1948
- Σιωπή για 46-47 – βιασμός

ΜΑΡΙΑ

Βιωματικός χρόνος

- 6/1947 βιασμός
- 3/1948 κόρη στο παιδομάζεμα
- 4/1948 τραυματοφορίνα ΔΣΕ
- 9/1948 τραυματισμός, νοσοκομείο Κατλάνοβο
- 12/48 επίσκεψη γονείς Σκόπια
- 1/49 εγκατάσταση στα Σκόπια
- 1955 επανένωση με κόρη

Αφηγηματικός χρόνος

- Κασέτα 1β
- Νοσοκομείο Κατλάνοβο
- Βιασμός και τα επακόλουθα – αφήγηση μεγάλης διάρκειας
- Κασέτα 2^α
- Ανακρίσεις και εγκατάσταση στα Σκόπια, επανένωση με κόρη, άρνηση του άντρα να έρθει στα Σκόπια
δεύτερος γάμος